

M04/EDU018/EE/20160522

वेळ : 3 तास
Time : 3 Hours

गुण : 80
Marks : 80

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
All Questions are Compulsory.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
Each Sub-question carry 5 marks.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
Each Sub-question should be answered between 75 to 100 words. Write every questions answer on separate page.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.
Question paper of 80 Marks, it will be converted in to your programme structure marks.
5. प्रश्नाबाबत शंका असल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न अधिकृत समजावा.
Incase of doubt of question, Marathi version will be treated as final.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.
 - अ) संशोधन पद्धतीचा अर्थ सांगून संशोधनाची उपयुक्तता स्पष्ट करा.
a) State the meaning of Research Method and explain its usefulness.
 - ब) कृति संशोधनाचा अर्थ, स्वरूप व त्याची क्षेत्रे स्पष्ट करा.
b) Explain meaning, nature and scope of Action Research.
 - क) प्रायोगिक संशोधन पद्धतीचे विविध अभिकल्प लिहा.
c) Write the types of Designs for Experimental Method.

- ड) सांख्यिकी म्हणजे काय ? संशोधनासाठी ते उपयुक्त साधन का आहे ?
- d) What is a statistics? Why it is an useful tool of research?
- इ) प्रसामान्य संभव वक्राचे संशोधनातील उपयोग स्पष्ट करा.
- e) Describe the use of normal probability curve in Research.

2. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

- अ) मूलभूत संशोधनाची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा.
- a) Write the characteristics of fundamental research in detail.
- ब) संशोधनातील विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.
- b) Explain the various steps in research.
- क) संशोधनाचे विविध प्रकार कोणते ? प्रत्येक प्रकाराचे एक उदाहरण लिहा.
- c) What are the different types of Research? Explain with one example.
- ड) परिकल्पना म्हणजे काय ? संशोधनात शून्य परिकल्पनेचा वापर केव्हा केला जातो ?
- d) What is meaning of Hypothesis? When we use Non Directional Hypothesis?
- इ) प्रायोगिक पद्धतीचा अर्थ सांगून त्या पद्धतीची चार वैशिष्ट्ये सांगा.
- e) What is Experimental Method? State the four characteristics of experimental method.

3. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) संदर्भ ग्रंथांचे संशोधनातील महत्त्व स्पष्ट करा.

a) Explain the importance of reference books in Research.

ब) एखाद्या संदर्भाचा शोध घेण्यासाठी इंटरनेटचा वापर कसा करता येईल ते स्पष्ट करा.

b) Explain how you will get any reference from internet.

क) ऐतिहासिक संशोधनासाठी संशोधकाची पात्रता स्पष्ट करा.

c) Explain the qualities of researchers for historical Research.

ड) संशोधनात पथदर्शक अभ्यासाची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

d) Explain the importance of Pilot study in Research.

इ) संख्यात्मक आणि गुणात्मक संशोधनातील भेद स्पष्ट करा.

e) Explain the difference between quantitative and qualitative Research.

4. खालीलपैकी कोणतेही चार उप-प्रश्न सोडवा. Solve any **four** sub-questions.

अ) प्रायोगिक संशोधन पद्धतीतील विविध संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

a) Explain the concept which use in Experimental Research.

ब) परिमितय चाचण्या म्हणजे काय ? परिमितय चाचण्या व अपरिमितय चाचण्या यातील भेद स्पष्ट करा.

b) What are the Parametric Tests? Explain the difference between parametric and non-parametric tests.

- क) व्युत्पत्ती अभ्यासाची व्याख्या, स्वरूप व वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- c) Explain the meaning, nature and characteristics of Case Study.
- ड) अहवाल लेखनाचे संशोधनातील महत्त्व स्पष्ट करा.
- d) Explain the importance of Report writing in Research.
- इ) अहवाल लेखनातील विविध टप्पे / विभाग आणि त्यातील उपमुद्दे लिहा.
- e) State the part of Research Report and its sub prints.

